

- нестача запасів у межах установлених норм природного убутку, виявлена під час інвентаризації, списується за розпорядженням керівника підприємства на витрати. Норми природного убутку можуть застосовуватися лише у разі виявлення фактичних нестач і після взаємозаліку нестач цінностей і лишків внаслідок пересортиці. За відсутності норм природного убутку втрата розглядається як нестача понад норму;

- нестача цінностей понад норми природного убутку, а також втрати від псування цінностей списуються з балансу та відносяться на рахунок винних осіб у розмірі, визначеному відповідно до законодавства, у разі якщо винні особи не встановлені, вони зараховуються на позабалансовий рахунок до моменту встановлення винних осіб або закриття справи згідно із законодавством.

Установи зобов'язані проводити інвентаризацію:

1) будівель, споруд та інших нерухомих об'єктів - не менше одного разу на три роки;

2) музейних цінностей - відповідно до строків, встановлених Міністерством культури України;

3) книжкових пам'яток - щороку;

4) інших основних засобів, малоцінних і швидкозношуваних предметів: у міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, виконавчих органах місцевих рад - не менше одного разу на два роки; в інших установах - не менше одного разу на рік.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 436-ГУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Бобкова А.Г., Моїсєєв Ю.О. Біржове право: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. -200с.

Сучасні тенденції формування та функціонування ринку цінних паперів в Україні

Закаль О.О., студент 2 курсу БПмс факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент **Тараненко Ю.О.**

Успішне здійснення економічних реформ можливе тільки за умови здатності фінансового сектора до ефективної мобілізації та перерозподілу інвестиційних ресурсів. Вдала реалізація інвестиційної політики в Україні безпосередньо залежить від становлення та налагодженого функціонування фондового ринку. Формування повноцінного ринку цінних паперів актуалізується його надзвичайно великою роллю у сучасному економічному механізмі. Створення вітчизняного ринку цінних паперів є процесом складним і суперечливим, супроводжується низкою протиріч, що особливо поглиблюються відсутністю достатнього досвіду, обмеженістю науково-методичних розробок, недосконалістю нормативно-правової бази і, нарешті, кризою політичного та соціально-економічного життя суспільства.

Зародження ринку цінних паперів відбувалось стихійно й неорганізовано. Хаотична та безконтрольна діяльність акціонерних та фінансових компаній, що займалися залученням коштів від населення під

випуск власних цінних паперів, спричинила значні потрясіння і сформувала у масовій свідомості недовіру до фондових інструментів як до об'єктів інвестування.

Вважається, що реальний процес становлення українського ринку цінних паперів розпочався із розвитком інституту приватної власності через випуск приватизаційних майнових сертифікатів, компенсаційних сертифікатів та розміщення акцій підприємств через пільгову передплату.

Сучасний стан та структура вітчизняного фондового ринку визначаються трансформаційними процесами економічної системи держави, змінами в її політичній сфері, розвитком світових фінансових ринків.

Ефективне функціонування національної економіки можливе лише за умов перетоку капіталу з тих сфер, де його продуктивно не застосовують, до тих сфер, які потребують цього капіталу для нормального функціонування й розвитку. Можливість такого перетоку надає механізм фінансового ринку. За допомогою фінансового ринку здійснюється акумуляція тимчасово вільного капіталу з різних джерел та подальший ефективний його розподіл між суб'єктами, які його потребують та спроможні використати для отримання прибутку. Важливим складником фінансового ринку є фондовий ринок (або ринок цінних паперів), на якому здійснюється обіг капіталу, опосередкований рухом цінних паперів. Фондовий ринок дозволяє емітенту цінних паперів отримати необхідний йому капітал, а інвестору вкласти свої тимчасово вільні кошти в цінні папери цього емітента та отримати згодом певний дохід. З макроекономічної точки зору фондовий ринок сприяє прискоренню оборотності капіталу, активізації економічних процесів, безперервності функціонування суб'єктів господарювання, тому ефективне функціонування й подальший розвиток фондового ринку є запорукою поступового розвитку національної економіки, зростання обсягів ВВП та, відповідно, доходів власників заощаджень. У зв'язку з цим важливим вважається удосконалення механізму функціонування фондового ринку в Україні, який би враховував усі поточні зміни в економічній кон'юнктурі та потреби суб'єктів господарювання і держави у фінансових ресурсах.

У процесі дослідження було проаналізовано функціонування фондового ринку України за останні роки (з 2010 до 2016 року), на підставі чого виявлено й структуровано його проблеми та недоліки. Так, аналіз обсягів торгів на фондовому ринку за його поділом на організований та неорганізований показав, що найбільшу питому вагу в загальному обсязі торгів цінними паперами в Україні має неорганізований (або позабіржовий) ринок. Однак спостерігається тенденція до зростання частки організованого (або біржового) ринку в загальному обсязі торгів. Так, у 2010 році частка біржового ринку в загальному обсязі торгів становила лише 4 %, а в 2016 році вона вже дорівнювала 12 %. Таким чином, структура вітчизняного фондового ринку наближається до світових стандартів (близько 15 % - організований ринок, інша частина - неорганізований ринок).

У 2010 році емітентами України випущено в обіг цінних паперів на

суму 34406,2 млн. грн. Причому в структурі емісії акції склали 62,8%, облігації - 2,2%, ощадні сертифікати - 2,7%, векселі - 28,5%, інші цінні папери - 3,8 %.

Основною категорією емітентів цінних паперів, що випускаються та здійснюють обіг на вітчизняному фондовому ринку, є акціонерні товариства. На даний час їх кількість складає 35,5 тис, в тому числі 66,4% закритого типу і 33,6% відкритого типу.

Загальна вартість акцій за галузевою приналежністю розподіляється таким чином: промисловість - 65%, сільське господарство - 6%, торгівля та громадське харчування - 5%, транспорт - 4%, інші галузі (фінанси, кредит, страхування та пенсійне забезпечення) - 20%.

Але український ринок акцій характеризується малою часткою якісних фінансових інструментів, вкладення грошових засобів у цінні папери більшості емітентів не приносить очікуваних дивідендів. Лише одиниці з числа акціонерних товариств є інвестиційно привабливими. Та початок грошової приватизації, розміщення акцій підприємств енергетичних компаній та підприємств інших галузей промисловості України сприяє залученню не тільки реальних грошових коштів, необхідних для ефективного розвитку компаній, а й збільшує зацікавленість стратегічного інвестора.

Так, серед проблем функціонування фондового ринку можна виділити такі: на фондовому ринку, як і в межах усієї національної економіки, існує значна потреба в інвестиційних ресурсах. Це комплексна проблема, пов'язана з:

1. наявністю тіньової економіки, де обертається значний обсяг ресурсів, вилучений з обігу на офіційному фінансовому ринку;

2. макроекономічною нестабільністю та недиверсифікованістю економіки, що не дозволяє сформувати клас фундаментальних (або пасивних) довгострокових інвесторів;

3. обмеженою кількістю ліквідних та інвестиційно привабливих фінансових інструментів (наприклад, більшість акцій українських емітентів є занадто ризико-вими для інвесторів);

4. недостатнім рівнем заощаджень населення, пов'язаним із низькими доходами значної частини населення;

5. низька ліквідність та капіталізація фондового ринку;

6. недорозвинений фондовий ринок не стимулює нові компанії залучати потрібний їм капітал шляхом публічного розміщення акцій (проблема недостатності фінансових ресурсів вони можуть вирішити, використовуючи можливості кредитного ринку чи емітуючи в обіг облігації);

7. управління діяльністю компанії та розподілом прибутку досить часто не відповідає інтересам дрібних інвесторів (міноритарних акціонерів);

8. недосконала українська судова система, яка не захищає права власності дрібних інвесторів (акціонерів);

9. недостатній рівень фінансової грамотності населення та інші проблеми.

Вирішення зазначених проблем або хоча б зменшення негативних тенденцій, які спричиняють ці проблеми, дозволить, на нашу думку,

підтримати наявні позитивні напрями розвитку фондового ринку України.

Отже, з вищезазначеного ми можемо сказати, що основними проблемами функціонування вітчизняного фондового ринку, які заважають його подальшому розвитку, можна вважати: недос-татнє ресурсне забезпечення національного фондового ринку (у тому числі масштабний дефіцит внутрішніх грошових ресурсів для інвестицій) ; недостатньо сформована система протидії легалізації (відмиванню) доходів, отриманих зло-чинним шляхом; низька ліквідність та капіталізація фондового ринку; недос-тат-нє законодавче регулювання ціноутворення на цьому ринку; обмежена кількість ліквідних та інвестиційно привабливих фінансових інструментів; висока фрагментарність біржової та депозитарної структури. Вони є прямим відображенням посткризового періоду, який переживає український фондовий ринок, тому актуальним і необхідним вважаємо підтримання наявних позитивних тенденцій його розвитку.

Список використаних джерел:

1. Биржевое дело: Учебник / Под ред. В. А. Галанова, А. И. Басова. - М.: Финансы и статистика, 1999. - 304 с.: ил.
2. Гольцберг М. А. Акционерные товарищества. Фондовая биржа. Операции с ценными бумагами. - К.: РИА „Текст», 1999 - 96 с.
3. Жуков Е. Ф. Ценные бумаги и фондовые рынки. Учеб. пособие для ВУЗов. - М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 2000 - 224 с.
4. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л., Шпак Н. О. Цінні папери. Фондовий ринок: Термінологічний словник. - Л.: Вид-во Держ. ун-ту „Львівська політехніка», 2001. - 108 с.
5. Загорський В. С. Ринок цінних паперів. - Л.: Львівська комерційна академія, 2001.

Спекулятивні біржові операції

Семенюк В.В., студент 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент *Грущенко О.А.*

Укладення тих чи інших видів операцій підпорядкований певній меті здійснення біржових операцій, які учасники біржі проводять на торгах. Основними цілями проведення біржових операцій є наступні:

- 1) покупка та продаж реальних товарів;
- 2) страхування цінового ризику - хеджування;
- 3) біржові спекуляції.

Спекулятивні біржові операції на різниці в цінах - це найскладніший вид біржових операцій.

Біржова спекуляція - це спосіб отримання прибутку в процесі біржової торгівлі, що базується на відмінностях у динаміці цін у часі, просторі і на різні види товарів.

Біржовою спекуляцією звичайно займаються члени біржі і ті, хто бажає (зазвичай це приватні особи) зіграти на різниці в динаміці цін.

Спекулянти на біржових ринках виконують ряд важливих функцій, полегшуючи збут основних товарів і торгівлю цінними паперами. Найголовніше в цьому процесі для ринку полягає в тому, що спекулянти беруть на себе ризик, який завжди існує для продавців і покупців товарів